

κτηται πρόσωπον, ὃ ἡγεμῶν ὀφείλει νὰ ἀπαρτίσῃ τὴν πρεσβείαν αὐτοῦ ἐκ τοσούτων προσώπων ὅσα ἀπαιτοῦνται πρὸς πλήρη ἀντιπροσωπεΐαν. Καὶ ὁ μὲν εἷς εἶς τὸ πλεονέκτημα τοῦ προσεταιρίζεσθαι ἑαυτῷ τοὺς ἄλλους, τρόπους ἐπαγωγούς, μέγα ὄνομα, πρὸς δὲ θέον νὰ ἦναι συνηθισμένος εἰς μεγάλας ὑποδοχάς, ὁ ἄλλος θὰ κέκτηται ἱστορικὰς γνώσεις καὶ ἑτέρας τοῦ διεθνοῦς δικαίου, αἵτινες χρησιμεύουσιν ὡς ἔρεισμα εἰς τὰ ἐπιχειρήματα, ὁ δὲ τρίτος ἔσται δεξιὸς συντάκτης, καὶ οὕτω καθεστῆς. Τοσοῦτο δὲ μᾶλλον ἀπαιτοῦνται πάντα ταῦτα τὰ προσόντα, ὅτε δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ ἀπρόοπτα, ζητήματα δὲ ἀκανθώδη δύνανται ν' ἀναφυῶσιν ἐξαπίνης. τὰ λυτέα προβλήματα πολλαπλασιάζονται, ὁ δὲ ἕκτος τῶν συνεδριάσεων χρόνος παρέρχεται εἰς τὴν προλέανσιν τῆς ὁδοῦ διὰ τὰς μελλούσας συζητήσεις. Αἱ δυσχέρειαι τῆς ἐθιμοταξίας δὲν βραδύνουσι πλέον ὡς ἄλλοτε τὰς ἐργασίας τῶν συνεδρίων. Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην κατέστη, ὡς γνωστὸν, περιώνυμον τὸ ἐν Οὐτρέχτη συνέδριον. Ἀπὸ πενήκονταετίας τὰ τυπικὰ ζητήματα μεγάλως ἠπλοποιήθησαν, καὶ ὅταν αἱ μέλλοντες συνδιασκεψθῆναι παριττώσιν εἰς τοιαύτην θέσιν, ἡ δυσχέρεια ἀποφεύγεται οὕτως ἢ ἄλλως. Εὐθὺς ὡς συνεδριάσῃ τὸ συνέδριον, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν μεγάλων δυνάμεων ἄρχονται διὰ τῶν νενομισμένων ἐπισκέψεων ἀκολουθῶς δὲ ἐκλέγεται τοῦ συνεδρίου ὁ πρόεδρος. Ἐὰν τὸ συνέδριον συγκροτῆται τῇ μεσολαθήσει οὐδετέρου κράτους, ἢ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μεγάλης δυνάμεως ἐνδιαφερομένης ἐν ταῖς διαπραγματεύσεσι, συνήθως πρόεδρος ἀναγορεύεται ὁ τοῦ μεσολαβούντος κράτους ἀντιπρόσωπος, ἢ ὁ τῆς ἐνδιαφερομένης δυνάμεως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ὑποίας γίνονται αἱ διαπραγματεύσεις. Τὸ ἔθος τοῦτο κυρίως ἐπέχρασεν ἐξ ἀπλῆς φιλοφροσύνης καὶ οὐδαμῶς ἀφαιρῆσαι τοὺς πληρεξουσίους τὸ τῆς ἐκλογῆς δικαίωμα. Μετὰ τὴν τοῦ προέδρου ἐκλογὴν διαμείβονται τὰ πληρεξουσιοδοτήρια γράμματα τῶν Πυλαγορῶν τοῦ ἀμφικτυωνικοῦ τούτου συνεδρίου καὶ συντάσσεται ἡ ἡμερησία διάταξις. Ἐὰν δευτερευούσης σπουδαιότητος ζητήματα ἀποφασίζονται συνήθως δι' ἀπολύτου πλειονοψηφίας· τὰ πρότερον ὅμως σπουδαιότητος ἀπαιτοῦσιν ὁμογνώμονα ἐπιψήφισιν. Σημειωτέον ὅτι ὡς κανὼν λύσεως τοιοῦτου ζητήματος χρησιμεύει πάντοτε ἡ ὁμογνώμων ἐπιψήφισις, ἢτοι τὸ παμψηφεί, διότι ἕκαστον κράτος εἶναι κυρίαρχον καὶ ἐλεύθερον εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ. Ἐκάστης συνεδριάσεως τηρεῖται ἀκριβῆς πρωτόκολον, ὃπερ ὑποβάλλεται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῶν πληρεξουσίων καὶ ὑπογράφεται ὑπ' αὐτῶν. Ἐὰν δέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδῃ ὅτι ἡ γνώμη του δὲν ἐξετέθη πιστῶς ἢ πλήρως, δύναται νὰ καταχωρήσῃ αὐτὴν ἐν τῷ πρωτοκόλῳ.

Ἐκαστος πληρεξούσιος ἐκτίθησιν εἰς τὴν αὐλὴν αὐτοῦ τὰς διασκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου, χάρις δὲ εἰς τὸν τηλεγράφων, δύναται νῦν νὰ διατελῇ μετὰ τοῦ ἐντολοδότου αὐτοῦ εἰς συνεχῆ συγκοινωνίαν. Ὁ ἡλεκτρικὸς τηλεγράφος τείνει εἰς τὴν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τροποποίησιν τῶν ἀρχαίων συνηθειῶν καὶ φυσικώτατα εἰς τὸν περιορισμὸν τῶν πληρεξουσιοδοτηρίων τῶν διπλωματῶν, διότι πᾶσαν αὐτῶν ἔκθεσιν δύνανται ν' ἀκολουθήσωσιν εὐθὺς νέαι διευθύνσεις· ἡ ὀρθότης τῆς παρατηρήσεως ταύτης καταφαίνεται ἄλλως ἐκ τοῦ τελευταίου συνεδρίου τοῦ 1856 ἐν Παρισίῳ· συνεδρίασε τοῦτο τῇ 23 μαρτίου καὶ τῇ 30 ἡ συνθήκη τῆς εἰρήνης ἦτο ὑπογεγραμμένη ὑπὸ τῶν ἐπτὰ δυνάμεων.

Τοιαύτη ἡ μεταξὺ συνδιασκεψέως καὶ συνεδρίου διαφορά, καὶ τοιαῦτα τὰ καθήκοντα καὶ ἡ δικαιοδοσία ἐνὸς ἑκάστου.

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Ο Γ' 1.

Παράδοξον ἦν ἀληθῶς θέαμα κατὰ τὸν θάνατον τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος τοῦ Γ' ἡ σύγκρουσις ἀντιφατικῶν κρίσεων περὶ ἀνδρὸς ὅστις ἐπὶ εἰκοσαετίαν διεῖπε τὰς τύχας μεγάλου ἔθνους, κατὰ δὲ τὸ ἥμισυ τῆς περιόδου ταύτης ἐδέσποσε τῆς εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς. Ὁ ἔπαινος καὶ ὁ φόγος, ὁ θαυμασμὸς, τὸ εὐγνωμον φίλτρον, τὸ μίσος, ἡ περιφρόνησις ἐξήντλων πάσας τοῦ λεξικοῦ τὰς ἐκφράσεις. Οὗτοι μὲν ἔκρινον αὐτὸν ἀνίκανον πολιτικόν, ἐκεῖνοι δὲ μέγαν περὶ τὴν κυβερνητικὴν τέχνην, καὶ παρὰ μὲν τούτων ὀνομάζετο τυχοδιώκτης καὶ ληστῆς, παρὰ δ' ἐκείνων εὐεργέτης τῆς Εὐρώπης. Ἐὰν μᾶλλον ἀντίθετα ἐπίθετα διεσταυροῦντο καὶ συνεκρούοντο ἐμπαθῶς ἐπαναλαμβανόμενα παρὰ τε τῶν λαῶν καὶ τῶν ἀτόμων. Ὅσον τὸ κατ' αὐτὸν, ἀπέθανε σιωπηλῶς καὶ ἀνεξερεύνητος, ὡς εἶχε ζῆσει εὐεπίλυτον αἰνίγμα διὰ τε τὴν δημοσίαν γνώμην καὶ τοὺς συγχρόνους αὐτοῦ. Τοῦτο ὅμως βέβαιον τυγχάνει, ὅτι ἀνὴρ τοιοῦτον δυνηθεὶς νὰ διανύσῃ στάδιον καὶ τσαῦτα νὰ ἐξεγείρῃ πάθη οὔτε ἀτημος τίς ἐστίν οὔτε τυχαῖος, οὐδὲ δύναται νὰ καταταχθῇ μετὰ τῶν ἀπλῶν κατηγοριῶν, τῶν ἀγαθῶν ἢ τῶν κακῶν, τῶν μεγάλων ἢ τῶν μικρῶν. Αἱ μᾶλλον διάφοροι ιδιότητες ἐκδηλοῦνται παρ' αὐτῷ διαδοχικῶς ἢ ταυτοχρόνως. Πάντοτε ἄλλοτος ἢ ὅτε τὸ πρῶτον ἐφάνη, πάντοτε ὀραστήριος μεθ' ὅλην τὴν φαινομενικὴν αὐτοῦ ἀκακίαν διατελεῖ ἐπὶ τέλος πάντοτε ὁ αὐτὸς μεθ' ὅλας τὰς ποικιλωτάτας μετα-

1) Ἡ μελέτη αὕτη ἐγράφη ὑπὸ τοῦ περιωνύμου γερμανοῦ ἱστορικοῦ κ. Sybel,

βολάς αὐτοῦ. Ὅσον ἡ ἱστορία τοῦ Ναπολέοντος Γ' κατὰ τὴν ἀληθῆ τῆς λέξεως σημασίαν δυσχερῆς ἐστὶ γραφῆναι κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, τοσοῦτον διαφέρον φαίνεται ἡμῖν νὰ προσπαθήσωμεν ρίπτοντες βλέμμα εἰς τὰ σπουδαιότατα σημεῖα τοῦ βίου αὐτοῦ ἵνα κατανοήσωμεν τὴν ἀτομικότητα αὐτοῦ καὶ καταλάβωμεν ἴσως τὴν ἐνδόμυχον αὐτοῦ ἰδέαν.

Ἄρχομαι πρὸς τοῦτο ἐκ παρατηρήσεως, ἣτις φαίνεται μοι σπουδαία ὡς ἀφετηρία τῆς μελέτης ταύτης. Ὁ Ναπολέων, ὡς καὶ ὁ θεὸς αὐτοῦ, ἴσως δ' ἔτι καὶ ὀλιγώτερον αὐτοῦ, δὲν ἦτο Γάλλος κατὰ τὴν ἠθικὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ναπολέων ὁ Α' καθ' ὀλοκληρίαν Ἰταλὸς καὶ μέχρι τοῦ τε εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ πικρὸν τρέφων μίσος κατὰ τῶν Γάλλων, τῶν δυναστῶν τῆς γενεθλίου αὐτοῦ νήσου, ἐγένετο Γάλλος μόνον ὅτε ἡ ἐπανάστασις ἤνοιξεν εὐρὺ στάδιον εἰς τὴν φιλοδοξίαν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ὅπως μεταχειρισθῆ τὴν Γαλλίαν ὄργανον τῶν ἰδίων αὐτοῦ σκοπῶν. Ναπολέων ὁ Γ', γεννηθεὶς ἐν Παρισίοις, εἶχε τοῦλάχιστον μητρόθεν γαλλικὸν αἷμα εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ τύχη ἠθέλησεν ὅπως ἀπὸ τοῦ ἔκτου μέχρι τοῦ τεσσαρακοστοῦ αὐτοῦ ἔτους, κατὰ πᾶσαν δηλαδὴ τὴν περίοδον τοῦ βίου, καθ' ἣν σχηματίζεται καὶ συναναπτύσσεται ἡ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, διαβιώσῃ ἐν πάσῃ ἄλλῃ χώρῃ ἐκτὸς τῆς Γαλλίας, ἐξ ἧς μόνον τὰ τεῖχη φυλακῆς ἐγνώρισεν μετὰ τὰς δύο αὐτοῦ ἀποπέρας, σπουδάσῃ ἐν τῷ γερμανικῷ γυμνασίῳ τῆς Αὐγούστης, λάβῃ τὴν στρατιωτικὴν αὐτοῦ παιδείαν ἐν Ἐλβετίᾳ, φοιτήσῃ εἰς τὴν σχολὴν τῆς ἐπαναστατικῆς δημογωγίας ἐν Ἰταλίᾳ, σχηματισθῆ εἰς τὴν πολιτικὴν ἐπιστήμην παρὰ τοῖς Ἄγγλοις καὶ τοῖς Ἀμερικανοῖς, χρεωστῆ τέλος πάσας αὐτοῦ τὰς γνώσεις καὶ πᾶσαν τὴν διανοητικὴν αὐτοῦ δύναμιν εἰς πάντας τοὺς διαφόρους πολιτισμοὺς, ἐν οἷς δὲν ὑπῆρχεν ὁ γαλλικὸς πολιτισμὸς. Βεβαίως ἀρ' ἡς ἡμέρας ἠδυνήθη νὰ σκερθῆ, ὑπῆρξε ἐκ μέσης ψυχῆς ἀρωσιωμένος εἰς τὴν Γαλλίαν, ἀλλ' ἡ ἀρρώστια αὕτη οὐδὲν εἶχε κοινὸν πρὸς τὸν ἔρωτα τῆς πατρίδος, τὸν τοσοῦτον κοινὸν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, προήρχετο δ' ἀπλῶς ἐκ τοῦ ὅτι ὁ θρόνος Ναπολέοντος τοῦ Α', ὃν ὁ ἀνεψιὸς ὠνευρόπαλει μετὰ πεποιθήσεως καὶ βεβαιότητος, ἀποδεικνυούσης τὴν πίστιν αὐτοῦ εἰς τὴν εἰμαρμένην, ἐπὶ τῆς γαλλικῆς ὠκοδομηθῆ χώρας, ἀδύνατον δὲ ἦτο ν' ἀνοικοδομηθῆ ἄλλαχού. Ἦς διὰ τὸν θεῖον αὐτοῦ, οὕτω καὶ δε' αὐτὸν ἡ Γαλλία δὲν ἦτο σκοπὸς, ἀλλὰ μέσον. Ἦς ὁ θεὸς αὐτοῦ, τὰς πολιτικὰς αὐτοῦ βλέψεις ἐπεξέτεινε πέραν τῶν ὁρίων καὶ τῶν συμφερόντων τῆς Γαλλίας, τοῦτο δὲ ἐκολάκυσσε μὲν ἐπὶ τινὰ χρόνον τὸν

ἔρωτα τῶν Γάλλων πρὸς τὴν δόξαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους εἰς φοβεράς αὐτοῦ περιήγαγε καταστροφάς.

Ἡ κληρονομία τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἦτο δε' αὐτὸν ἡ τύχη αὐτοῦ. Ἡ βασίλισσα Ὁρτενσία, ἡ μήτηρ αὐτοῦ, γυνὴ ζωηρὰ, εὐφυῆς, φιλόδοξος καὶ ἐνθους πρὸς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ μεγάλου αὐτοκράτορος, τὴν αὐτὴν τῷ υἱῷ αὐτῆς ἐνέπνευσεν ἐκ τρυφερῶν ἀνύχων λατρείαν καὶ ἐξέθρεψε τὴν νεκρὰν ἐκείνην ψυχὴν διὰ τῆς ἰδέας ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ προωρισμένοι ἦσαν πρὸς ἀναγέννησιν τῆς δόξης τοῦ οἴκου Βοναπάρτου. Ὁ Κάρολος Λουδοβίκος, ὡς ὠνομάζετο τότε ὁ νεώτερος υἱὸς, οὐδαμῶς ἐφαίνετο ὑπὸ τῆς φύσεως προωρισμένος εἰς τὸν ριψοκίνδυνον βίον μνηστῆρος θρόνου. Ἦτο παῖς γλυκύς καὶ ἐράσμιος, οὐδαμῶς ἔχων τὸ ζωηρὸν τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, παρατηρητικὸς καὶ φιλομαθέστατος, εὐμενὴς καὶ φιλόανθρωπος, ἐσκεμμένος, καὶ βραδύς εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις, καίτοι ἐξεδηλοῦντο ὑπὸ τὴν ἐσωτερικὴν ταύτην γαλήνην ἐνίοτε μὲν ἐμπαθῆς τις βία, πάντοτε δὲ ἀκλόνητος ἐπιμονή. «Ὁ γλυκύς μοι πείσμων», ἔλεγεν ἡ μήτηρ ὁμιλοῦσα περὶ αὐτοῦ. Συμπαίκτηρα εἶχε τότε ὁμογάλακτον ἀδελφὴν, ἣτις βραδύτερον ἀπέβη σπουδαιοτάτη κατὰ πάντα γυνὴ καὶ ἐπ' αὐτῆς δὲ τῆς αὐτοκρατορίας ἔμεινε συνδεδεμένη μετὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ', ὃν ἐγνώρισε κάλλιον παντὸς ἄλλου διὰ τῶν δεσμῶν στενωτάτης καὶ ἐνίοτε ἐπιδρώσης φιλίας. Ἐρωτήσαντός τινος αὐτὴν ἐν τινὶ οἰκείᾳ συναστροφῇ, εἰ ὁ αὐτοκράτωρ ἦτο εὐαίσθητος, «Βεβαίως, εἶπεν, εἶναι εὐαίσθητος καὶ κατὰ τὴν γερμανικὴν ὄλως σημασίαν τῆς λέξεως. Τρυφερὸς καὶ εὐμενὴς τὴν φύσιν, ἐπιθυμεῖ νὰ διαχέῃ πανταχοῦ περὶ αὐτὸν τὴν χαρὰν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχει ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων μέριμναν, ἣν ὁ κηπουρὸς ὑπὲρ τῶν ἀνθῶν αὐτοῦ. Ἀλλ' ὑπάρχει ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ χορδὴ, ἣν δὲν πρέπει νὰ ἐγγίσης, ἔτι δ' αὕτη πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὸ δίκαιον καὶ εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς δυναστείας αὐτοῦ. Ὅταν περὶ τούτου ἀντείπῃς αὐτῷ ἐκρήγνυται, ἡ βία αὐτοῦ δὲν γινώσκει πλέον ὄρια, γίνεται τίγρις». Προτέθηκε δὲ εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην ἀνάμνησιν τινὰ τῶν παιδικῶν αὐτῶν χρόνων. Ὁ πρίγκηψ ἦτο τότε περίπου δωδεκαετής. Συνομιλοῦσα μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ κήπῳ ὑπὸ τὰ παράθυρα τοῦ πύργου Ἀρνεμυθέρ, ἤρχιζε νὰ χλευάζῃ αὐτὸν πονηρῶς, διὰ τὰ αὐτοκρατορικὰ αὐτοῦ ὄνειρα. Πάραυτα ἤστραψαν οἱ ὄρθαί μοι τοῦ πρίγκηπος, ἀλλὰ κατέστειλεν ἑαυτὸν, ἐξηκολούθησεν ἐπιχαρίτως διαλεγόμενος καὶ παρέσυρεν αὐτὴν εἰς τὸ ἄλσος τοῦ πύργου, ὅπου οὐδὲν βλέμμα ἐξικνεῖτο μέχρις αὐτῶν. Ἐκεῖ ὄρμαξ καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν ἀρπάσας αὐτῆς τὸν βραχίονα. Ἄνακάλισσον ὅ,τι εἶπες,

ἀνακράζει λυσσαώδως, ἀνακάλεισον, ἦ σοῦ συντρίβω τὸν βραχίονα, καὶ ἔσφιγγεν αὐτήν, τοσοῦτον σφοδρῶς, ὡς ἔλεγεν, ὥστε ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας μετὰ δυσκολίας ἠδυνήθη νὰ κινή τὸν βραχίονα τοῦτον.

Ἐκ παίδων ἤδη ὁ Ναπολέων ἦτο Ἀμλέτος. Περιφίλητος μήτηρ, ἐνεφύτευεν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ δαιμονιώδη φιλοδοξίαν, ἥτις αὐξουσα βαθμιαίως καταλαμβάνει ἐπὶ τέλους ἐξ ὀλοκλήρου αὐτὸν καὶ κατακρατεῖ ἐν αὐτῷ παντὸς ἄλλου αἰσθήματος. Καταδεικνύει αὐτῷ κληρονομικὸν δικαίωμα πρὸς ὑπεράσπισιν, καθήκον ἱερὸν πρὸς ἐπιτελείαν καὶ ἐπιβάλλει αὐτῷ ἔργον τὰ μέγιστα βαρὺ διὰ τὰς ἀσθενεῖς αὐτοῦ δυνάμεις, ἔργον ὅπερ οὐδαμῶς συμβιβάζεται πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ καὶ τίθησι τὴν ἠθικὴν αὐτοῦ φύσιν ἐκτὸς ἑαυτῆς.

Τὸν νεαρὸν Βοναπάρτην ἐκάλεσε τὸ πρῶτον ἐπὶ τὸν δημόσιον βίον ἡ γαλλικὴ ἐπανάστασις τοῦ 1830 Ἐπὶ τῷ ἀγγέλματι τοῦ γεγονότος τούτου ἡ Ὁρτενσία ἠθέλησε νὰ δράμῃ εἰς Παρισίους, ἀλλ' ἀνεστάλη ἐκ τῆς ταχείας ἀναγορεύσεως τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου. Οἱ παρισιανοὶ δημοκράται εἶχον τότε συνεννοήσεις μετὰ τῶν δυσηρεστημένων πάσης χώρας. Βλέποντες ὅτι ἡ Νεάπολις, ἡ Τοσκάννα, τὸ Πεδεμόντιον, ἔμενον ἥσυχαι, ἔδωκαν ἐν Ἰταλίᾳ τὸ σύνθημα τῆς ἐξεγέρσεως εἰς τοὺς φιλοπαράχους κατοίκους τῆς πεντικῆς ἐπικρατείας τῆς Μοδένης καὶ τῆς Πάρμης. Ἡ ἐπανάστασις, ὑποστηριζομένη ὑπὸ τῶν λειψάνων τῶν Καρβονάρων καὶ ὑπὸ μέρος τῶν περωτισμένων πολιτῶν, διηυθύνετο ἰδίᾳ κατὰ τῆς οἰοκίσεως τῶν ἱερέων καὶ ἀνεκήρυξε τὴν πτώσιν τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας τοῦ πάπα· ἀλλ' ἐστερεῖτο ἐνότητος καὶ διευθύνσεως. Οἱ δύο υἱοὶ τῆς βασιλίσσης Ὁρτενσίας ἦσαν τότε ἐν Ἰταλίᾳ, μεθ' ὧν δὲ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὅστις οὐδαμῶς ἠπαύετο τὰ φιλόδοξα ὄνειρα τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, συνελθόντες μετ' ἐνόπλου στίφους, ὅπερ ἐκ Βονωνίας ἐχώρει πρὸς τὴν Ρώμην. Οἱ Βοναπάρται ἠνάγκασαν τὸν στρατηγὸν Σερκοιάνην, ὅστις ἐδίσταζε, νὰ χωρήσῃ θαρραλέως ἐπὶ τὰ πρόσω. Ἀλλ' ἀρικόμενοι εἰς Ριέτι συνήντησαν τὸν ἐπίσκοπον Γαβριὴλ Φερέτην ὅστις πείσας μέρος τοῦ στίφους νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτοὺς ἐβίασε τὸν στρατηγὸν εἰς ὑποχώρησιν. Οἱ δύο πρίγκηπες δὲν εὔρον πλέον τότε εὐκαιρίαν ἐνεργείας. Ἡ ἐπαναστατικὴ κυβέρνησις τῆς Βονωνίας φοβουμένη μὴ ἡ παρουσία αὐτῶν ἐφελεκύνθη αὐτῇ τὴν δυσμένειαν τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου Φιλίππου ἐνέκλεισε αὐτοὺς ἐν μεμακρυταμένῳ φρουρίῳ, ἐκεῖ δὲ ὁ μὲν πρωτότοκος νοστήσας ἀπέθανεν, ὁ δὲ νεώτερος ὀνομασθεὶς ἕκτοτε Λουδοβίκος Ναπολέων ἔφυγε κατὰ τὴν ἀριξίν τῶν Αὐστριακῶν καὶ μετὰ πολλὰς περιπετείας ἀφίκετο

εἰς Γαλλίαν, ὅθεν ἐπανέκκυψεν εἰς Ἑλβετίαν. Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων ἤκιστα πιθανὸν ἀποβαίνει ὅτι ὁ πρίγκηψ ἀνέλαβε τότε πρὸς τοὺς Ματσηνιστὰς ὑποχρεώσεις διὰ τὸ μέλλον, ἄλλως δὲ αἱ ὑποχρεώσεις αὗται δὲν εἶναι ἀναγκαῖαι πρὸς ἐξηγήσιν τῆς μετὰ ταῦτα ἐπεμβάσεως αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ. (Ἀκολουθεῖ).

ΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΝ Τῇ ΕΛΛΗΝΙΚῃ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ.

(Συνέχεια ἀριθ. 9).

Παρὰ δὲ τοῖς Σπαρτιάταις ἡ ἰσότης τῆς γυναικὸς πληρέστατα ἀναγνωρίζεται ὑπὸ τοῦ μεγάλου αὐτῶν νομοθέτου Λυκούργου, ἀλλὰ τὰ προσόντα καὶ καθήκοντα αὐτῆς παραγνωρίζονται καὶ ἡ ἀγωγή αὐτῆς νοθεύεται. Ὁ Λυκούργος θεωρήσας τὴν γυναῖκα μόνον ὡς μέλλουσαν μητέρα ἀνδρείου στρατιώτου, παρημέλησεν ὅλως τὴν ἠθικὴν καὶ διανοητικὴν αὐτῆς ἀγωγήν, καὶ κατήγαγε τὴν νεανίδα ἀπὸ τοῦ ἀσύλου τοῦ μητρικοῦ οἴκου εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας συναναφυρομένην μετὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ ἀνταλλάσσουσαν ἀντὶ τῆς σωματικῆς βώμης τὴν παρθενικὴν αἰδῶ. Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν αἱ ἀρεταὶ τοῦ Λυκούργου ἐκόσμουν τοὺς ἀνδρας ἐν τῇ ἠρωϊκῇ Σπάρτῃ, ἠδυνήθησαν καυχᾶσθαι δικαίως αἱ Λάκαιναι ὅτι μόναι ἤδεσαν γενεᾶν ἀνδρας καὶ τιμᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν καὶ δέσποιναι ἀποκαλεῖσθαι. Ἀλλ' ὅτε ἡ διαφθορὰ ἤρξατο εἰσελαύνουσα εἰς τὴν Σπάρτην, αἱ Λάκαιναι, στερούμεναι τῆς ἀναγκαίας ἠθικῆς ἀγωγῆς, οὐ μόνον οὐδαμῶς ἴσχυσαν χαλινῶσαι αὐτήν, ἀλλὰ καὶ πρῶται αὐταὶ καταληφθεῖσαι ὑπὸ τῆς δίψης τοῦ χρυσοῦ καὶ τῆς πολυτελείας συνετέλεσαν μάλιστα εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς διαφθορᾶς. Μάρτυς τούτου ὁ περικλεῆς Σταγειρίτης πικρῶς ἐλέγχει τὸν νομοθέτην τῶν Σπαρτιατῶν διὰ τὴν ἀμέλειαν αὐτοῦ περὶ τὴν γυναικείαν ἀγωγήν. «Ἐν ὅσαις πολιτείαις, λέγει, φαύλως ἔχει τὸ περὶ τὰς γυναῖκας, τὸ ἡμισυ τῆς πόλεως εἶναι δεῖ νομίζειν ἀνομοθέτητον· ὅπερ ἐκεῖ (ἐν Σπάρτῃ) συμβεβηκεν. Ὅλην γὰρ τὴν πόλιν ὁ νομοθέτης εἶναι βουλόμενος καρτερικὴν, κατὰ μὲν τοὺς ἀνδρας φανερός ἐστι τοιοῦτος ὢν, ἐπὶ δὲ τῶν γυναικῶν ἐξημέληκε ζῶσι γὰρ ἀκολάστως πρὸς ἄπασαν ἀκολασίαν καὶ τρυφερῶς ὥστ' ἀναγκαῖον ἐν τῇ τοιαύτῃ πολιτείᾳ τιμᾶσθαι τὸν πλοῦτον, ἄλλως τε κἂν τυγχάνωσι γυναικοκρατούμενοι, καθάπερ τὰ πολλὰ τῶν στρατιωτικῶν καὶ πολεμικῶν γενῶν. . . . Διὸ παρὰ τοῖς Λάκωσι τοῦθ' ὑπῆρχε καὶ πολλὰ διωκεῖτο ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῶν. . . . Χρησίου δ' οὔσης τῆς θρασύτητος πρὸς οὐδὲν τῶν ἐγκυκλίων, ἀλλ' εἶπερ πρὸς τὸν πόλεμον, βλαβερῶταται καὶ πρὸς